СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 202. Джерзі Ситі, Н. Дж., четвер, 31-го серпня 1939. No. 202. Jersey City, N. J., Thursday, August 31, 1939. VOL. XLVII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

РУЗВЕТ КРИТИКУЄ НЕВТРАЛЬНОСТЕВИЙ АКТ

ВАШИНҐТОН. — На пресовій конференції президент Рузвелт заявив ґазетярам, що відмова конґресу уневажнити теперішній невтральностевий акт, а ухвалити новий, який поручав уряд, причинилась багато до того, що Гітлер видвигнув нові домагання в заграничній політиці і викликав теперішню крізу. Цей факт, твердив Рузвелт, багато причинюється до можливости вибуху війни.

РЕВІЗІЇ НА ЧУЖИХ КОРАБЛЯХ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт заявив, що на основі закону, що залишився ще з часів світової війни, американські власті будуть перешукувати всі чужі кораблі, що прибувають до американських портів і будуть упевнятись, чи нема на них зброї і чи не перевозять часом вони потайки амуніції, або інші продукти, заборонені законом. Одначе президент має право рішати, котрої нації кораблі брати під розшуки, а котрої ні.

Німецький корабель „Бремен" далі лишається під розшуками влади. По одній контролі наступила ще одна. Портові власті заявили, що вони не задоволені першою контролею. Також заявили, що інші кораблі, між ними французькі й анґлійські, будуть піддані під подібну контролю.

СКРІПЛЮЮТЬ ПАНАМСЬКИЙ КАНАЛ.

БАЛБОА. — В смугу Панамського Каналу напливають американські військові відділи, які на випадок війни стерегтимуть від ушкодження цей канал. Влада зарядила, що на кожний чужинецький корабель, який переїжджає через канал, всаджений буде відділ американського війська, що наглядатиме над кожним кроком корабельної залоги.

НЮ ЙОРК ТЕЖ ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ НА ВИПАДОК ВІЙНИ.

НЮ ЙОРК. — Нюйорський поліційний комісар Валентайн заявив, що він уложив уже цілий плян, як, на випадок війни, стерегти Ню Йорк перед можливими саботажами і терором. Отож на основі того пляну всі важніші будинки Ню Йорку, чужі амбасади, мости і фабрики будуть пильно стережені цивільною й умунурованою поліцією.

НЮ ЙОРК КУПУЄ ПІДЗЕМНУ ЗАЛІЗНИЦЮ.

НЮ ЙОРК. — Нюйорський департамент перевозу ухвалив купити підземну залізницю „Ай Ар Ті". Попередньо ухвалено купно підземної залізниці „Бі Ем Ті". Передбачають, що наступного року всі нюйорські підземні залізниці будуть під одним міським зарядом.

ФРІЦОВІ КУНОВІ ЗАБОРОНЯЮТЬ ВИЇЗД ЗА ГРАНИЦЮ.

ВАШИНҐТОН. — Комітет Даєса, котрий тепер розглядає націстичну діяльність в Америці, вислав до портових властей повідомлення, щоб вони не пустили за границю Фріца Куна, лідера американського націстичного Бунду, бо Кун є тепер перед доходженням влади.

ҐУБЕРНАТОР ЛІМЕН УСУВАЄ СУДДЮ МАРТИНА.

ОЛБАНІ. — Ґубернатор Лімен вніс домагання до стейтової леґіслятури, щоб вона усунула суддю в повіті Квінс, Джорджа Мартина, з його посади, тому, що він побирав хабарі від сторін, яких справи розглядались у сідді. В тій ціли буде надзвичайне засідання леґіслятури.

СКАНДАЛ ПОЛЬСЬКОГО СВЯЩЕНИКА ПОШИРЮЄТЬСЯ.

КЕМДЕН. — Польський священик Дворецкі, який намовив хлопця Петра Шевчука, щоб той замордував його власну дочку Ванду, тепер перед судом разом з Шевчуком признався до вини. Та поліція тепер починає дошукуватись інших злочинів, поповнених тим польським „священиком", а саме, починає підозрівати, що він струїв пару літ тому також свою жінку, що ніби вмерла на „запалення легенів". Також поліція дістала певні докази, що він належав до шайки, що труїла людей для асекурації. На переслуханні стверджено, що Дворецкі робив предложення іншим двом хлопцям, щоб вони згладили зо світу його дочку. Минулого року він підмовив був двох, і вони були побили його дочку до безтями. Та її тоді не вбили й вона вилікувалася з ран. Дворецкого і Шевчука майже певно очікує електричне крісло.

СОВЄТИ УСУВАЮТЬ ФІЛЬМУ „ПРОФЕСОР МАМЛОК".

НЮ ЙОРК. — Совєти забрали зо свого павільону на Світовій Виставі фільму власного виробу, „Професор Мамлок". У тій фільмі Совєти різко осуджували націстичну Німеччину. Тепер, по договорі з націстами, вони ту фільму забирають, а виставляють іншу.

НАРАДИ В СПРАВІ КРІЗИ.

Лорд Галифекс, британський міністер заграничних справ (наліво) і Джозеф Кенеді, американський амбасадор до Анґлії, виходять з дому британського міністерства для заграничних справ по конференції про теперішню крізу.

ВЕЛИКИЙ МЕТЕОР ПЕРЕЛЕТІВ ПОНАД ОНТЕРІО.

Понад південно - західньою частиною Онтерія перелетів великий горіючий метеор, освітив небозвід на милі довкруги і викликав переполох серед населення. Один з астрономів, який тоді був в обстерваторній стації західньо-онтерійського університету і бачив те явище, думає, що метеор був на висоті чверть милі над землею і мабуть згорів, заки впав на землю.

Метеор бачили в Клідленді над озером Ірі, в Виндзорі, на ріці Дітройт і над озером Гюрон.

Як тільки засвітив небозвід, моментально устав всякий рух на дорогах і вулицях, тисячі людей запитували телефонами редакції часописів. Заки зник останній слід метеору, появилися в повітрі дві хмари з диму, які можна було бачити пів години.

КАНАДІЙСЬКИЙ УРЯД ПОМАГАЄ СЛІПИМ.

Поверх 4,500 сліпих людей у Канаді одержують державну пенсію. В фіскальнім році, що скінчився 31 березня, домініяльний уряд виплатив сліпим людям $888,772.

НАПАД НА 80-ЛІТНЬОГО СТАРЦЯ.

Два невідомі бандити напали в неділю рано, 9. липня, на хатину 80-літнього Мартина Джаджулі (?), пів милі на захід від почти Фиш Крік, Саск., і побили його смертельно. Старець побирав старечу пенсію й видно мешкав самий. Грабіжники зажадали грошей, а коли Джаджула сказав, що має тільки чек, вони смертельно його побили. Переведений до шпиталю у Вакав, Джаджула помер.

ШПИГУНИ В АРСЕНАЛІ В ТУЛЬОНІ.

До військового арсеналу в Тульоні дісталося вночі кілька осіб та, вкравши автоматичний кріс, намагалися втекти автом. Поліція затримала авто та арештувала 5 осіб. Шестим пасажиром був вояк, що брав участь у крадіжі, але повідомив про все заздалегідь поліцію. Напасники стріляли до поліції.

В звязку з цим нападом арештовано в Тульоні одну жінку. Її назвища не подають.

Поліційний комунікат говорить, що це звичайний крадіж, бо напасники це відомі злодії. Але припускають, що скоріше мається тут до діла зо шпигунською аферою, бо напасники вкрали новий, досі в армії невживаний тип автоматичного кріса, щоб його вивезти за кордон.

ЗА „УКРАЇНІЗУВАННЯ" НАЗВИЩ.

Окружний суд у Чорткові засудив о. Миколу Івахнюка, гр.-кат. пароха в Джурині, на 6 місяців безоглядної вязниці за „украінзування" назвищ. — Окружний суд у Самборі засудив о. Олександра Тимкевича, гр.-кат. пароха Опаки, дрогобицького повіту, на 6 місяців вязниці з припиненням кари на 5 літ.

В КАНАДІ НЕ ВІЛЬНО ДРУКУВАТИ ПРОТЕСТАНТСЬКОЇ БІБЛІЇ.

Саскачеванський відділ Трейдс енд Лейбор Кавнсил рішив звернутися до премієра Кінґа, щоби премієр вислав петицію до короля Юрія VI в Лондоні за дозволом друкувати в Канаді протестантські біблії. Тепер не вільно протестантам друкувати своєї біблії в Канаді; друкують їх в Анґлії.

НАПАД КОМУНІСТА НА УКРАЇНСЬКОГО КУПЦЯ.

У понеділок, 19. червня ц. р., коло 7 год. вранці прийшов до крамниці купця П. Марка Василь Козяк, який сидів за комунізм 4 роки, і зажадав 1 кґ. хліба. Розглянувшися по крамниці, почав балачку на комуністичні теми, вихвалюючи комуністичний рай у Совєтах. Коли власник крамниці заявив Козякові, що не має найменшої охоти слухати його теревенів, В. Козяк, викрикуючи і бючи кулаком до стола, назвав п. Марка фашистівським хамом. Ображений купець вийшов зпоза прилавка й отворивши двері намагався викинути нахабного В. Козяка з крамниці, але він кинувся на купця з палицею та кулаками. У власній обороні нападений ударив напасника тягарцем від ваги по голові і аж у той спосіб оборонився перед напасником.

НОВА СКАНДАЛЬНА АФЕРА У ЛЬВОВІ.

Від кількох днів санітарно-обичаєва поліція у Львові переводить допити у справі скандальної афери, якої „героями" є старші, поважні панове та ґімназійні ученики. Подробиці цієї скандальної афери покищо тримають у тайні.

УЧЕНЬ УБИВ ПОЛІЦАЯ.

17-літній ґімназійний учень Едмунд Навроцький з Бродниці убив двома стрілами поліцая М. Петровяка. В часі слідства Навроцький признався, що вбив поліцая тому, щоб здобути револьвер, потрібний йому до майбутніх грабункових нападів.

СТРАШНА ПІМСТА СЛУЖНИЦІ.

Дня 21. червня знайшли тіло багтої вдови Фриґової з двома дітьми в її хаті в Шеверюнках Малих, турецького повіту. При житті залишився 2-літній внук, служниця Станислава Моровичівна та два старші сини, які спали у стодолі. Слідство виявило, що саме 22-літня служниця Моровичівна вбила Фриґову з двома дітьми з пімсти. Син Фриґової залюбився у гарній служниці, але не міг оженитися з нею, бо мати не годилась на таке подружжя. Тому Моровичівна страшно пімстилась на вдові, яка її любила.

ҐІМНАЗІЙНІ УЧЕНИКИ ЗЛОДІЯМИ.

З початком червня ц. р. поштовий уряд у Бродах ствердив, що невідомі злодії викрадали з поштових скриток кореспонденцію, користуючись підробленим ключем. Слідство виявило, що кореспонденцію викрадали: 15-літній О. Гарап, Ш. Ґольденберґ і 18-літній Г. Мордер, ґімназійні ученики з Бродів. Арештовані вибирали з поштових скриток кореспонденцію місцевих купців. Стверджено, що зо скритки Габерхіха арештовані вкрали лист дисконтового банку зо Львова з чеком на 1,969 зл., що його зреалізували у Львові. Поліції вдалось арештувати згаданих трьох ґімназійних учеників підчас крадіжу поштового переказу на суму 1,000 зл. зо скритки Венямина Клінґа. Справою занявся прокуратор.

МИРОВИЙ ВІДДИХ СКРІПЛЯЄТЬСЯ

ЛОНДОН. — Британський уряд раз-у-раз підкреслює, що Анґлія готова до війни і далі стоїть при Польщі. Оті постійні заяви стрічаються в парляменті з голосним одобренням. Та водночас приймається з великою полекеєю кожне слово, яке надходить з Німеччини, а з якого можна вносити, що заноситься не на війну, а на переговори. Нове письмо канцлера Гітлера дає до зрозуміння, що Німеччина готова згодитись на переговори, себто на мирову конференцію, якщоб їй наперед запевнили, що її домагання щодо Данціґу, Коридора та Шлеська будуть узгляднені. Така нова міжнародня конференція малаб занятись ліквідацією версайського договору і завести новий порядок в Европі. Чи з цього що вийде, ніхто цього не знає. Але те, що Німеччина виявляє охоту до таких пертрактацій, вважають великим кроком вперед у справі замирення.

КАЖУТЬ, ЩО НІМЕЧЧИНА ЗАЛЯКАНА.

ПАРИЖ. — У Франції є того переконання, що Німеччина перерахувалась на війні нервів, бо нервів не втратили ні Анґлія, ні Франція, але зате тратить їх німецький нарід, що вже тепер, коли заведено харчові обмеження, переконується, що означатиме війна.

НЕ РОЗУМІЮТЬ СОВЄТІВ.

МОСКВА. — Совєти проголосили офіційно, що вони скріплюють свою західню границю. А що вони ще досі не ратифікували німецько-совєтського договору, то така заява про висилку нових військових частин на захід викликує дивоглядні коментарі. Бо питають себе: проти кого Совєти висилають війська? Адже з Польщею не будуть воювати, а з Німеччиною заключили союз. Тому кажуть, що певно мусить бути між Совєтами і Німеччиною ще якийсь секретний договір.

ЗГОДА КОШТОМ ЛИТВИ.

МОСКВА. — Німецько-анґлійські переговори толкують собі тут між іншим так, що Польща буде змушена відступити Німеччині Данціґ і Коридор, а за те дістане можливо Мемель, або якусь литовську територію з доступом до моря. А можливо віддадуть Польщі й цілу Литву.

ТЕРОРИСТИ ПРИ РОБОТІ.

ВАРШАВА.— Польська преса розписується широко про ріжні терористичні акти, яких доконують, як вона твердить, німецькі терористи. Наслідком такої акції був бомбовий вибух на залізничій стації в Тарнові, де згинули 7 осіб (деякі часописи подають 17) і було багато ранених. З приводу цього арештовано двох німців. Подібні арешти пороблено на Шлеську.

НАПРУЖЕННЯ МІЖ ПОЛЬЩЕЮ І СЛОВАЧЧИНОЮ.

БРАТИСЛАВА (Словаччина). — Ціла Словаччина є під німецькою військовою владою. Премієр Тісо звернувся до словацького народу з відозвою, щоби приняти німецьке військо по приятельськи, бо воно „боронитиме Словаччини від польського наїзду". Вся словацько-польська границя є тепер обсаджена німецькими військами. Подають, що відділ польського війська з 150 жовнірів перейшов на словацьку сторону і його взяли в полон, при чому згинув польський старшина. Проти заняття Словаччини німецьким військом Польща формально запротестувала, як теж і проти проклямації Тіса.

ВИПУСТИЛИ НА ВОЛЮ.

ЛЬВІВ. — „Діло" подає, що 16. серпня вийшли на волю з львівської вязниці майже всі українські священики (з винятком двох), кілька інтеліґентів (між ними і ред. Богдан Кравців) та коло 40 селян і сільських хлопців. Це ті вязні, що їх арештувала польська поліція в суботу, 29 липня.

ЯКОСЬ НЕ ВЕДЕТЬСЯ З ПОЛЬОНІЗАЦІЄЮ.

ВАРШАВА. — Польська преса нарікає на недомагання державної пропаґанди на „східніх кресах". Пише, що вже відбувсь орґанізований за державні гроші 4-тий „Поліський Ярмарок", що мав на ціли „зблизити" Полісся до держави. Та і той „ярмарок" був невдалий, бо не було — місцевого населення, а ті, що були, не репрезентують — Полісся. Отже на відкритті того свята було 30 польських журналістів, що прибули з ріжних міст Польщі, а головно з Варшави, а далі було коло 200 польських урядовців разом з воєводою Костеком-Бернацьким і всього 26 ориґінальних поліщуків, що їх стягнули для демонстрації перед владою, бо публика була тільки — польсько-жидівська.

СУДЯТЬ І ПЕРЕСЛІДУЮТЬ.

ЛЬВІВ. — Українська преса подає далі день за днем про нові судові розправи проти української молоді, обвинуваченої за приналежність до О.У.Н. Падають нові тяжкі присуди. А разом з тим і щораз нові заборони основування по селах навіть кружків „Сільського Господаря". Про такі заборони в Росохах і Кальнику доносить „Діло" з 17. серпня.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

"ЗА НАШУ І ВАШУ СВОБОДУ"

Нема такого між нами, хто визнається у польсько-українських відносинах, щоб не чув чи не читав вище наведених слів, уложених поляками і від непамятних часів повторюваних ними у ріжних часах і ріжних випадках, коли треба було їм підійти до українського народу. Клич цей, як бачимо, сам собою гарний, поетичний, благородний, хапаючий за серце, а навіть приговорюючий до політичного розуму. І якби його можна здійснити, то певно булаб сильна Польща і булаб сильна Україна, а обидві ті незалежні держави, як заприязнені, булиб також і великою міжнародньою рівновагою в Европі, бо це булаб територія з понад 75 міліонами населення, положена між Німеччиною і Росією. Та такого політичного розуму, щоб це розуміти і перевести в життя, в Польщі ніколи не було й нема його тепер, коли про це говорити правдиво, щиро й отверто. Значить, нема у поляків справжнього розуміння „нашої" і „вашої" свободи, а є тільки вузьке, шовіністичне і „моцарствове" розуміння Польщі „од моржа до моржа", від Балтику по Чорне море, закріплене поневоленням українського, білоруського й литовського народу. Ось саме тому польський клич „за нашу і вашу свободу" став для українців глумом над ідеалами свободи і братерства. Став звичайним ошуством, спрямованим до того, щоб туманити український нарід і зводити його підступом від прямування до дійсної свободи, а тимсамим і до визволення українських земель спід Польщі.

З нагоди „приязни" між Німеччиною і Росією і конфлікту між Польщею і Німеччиною піднято в Польщі знову цей давній клич, і то в старій і витертій формі. Знову підниманоться в декого голоси за „збратання" з українцями, за оборону спільної „свободи", за спільний фронт проти спільного ворога— Росії, себто, мимоходом кажучи, тої, з якою Польща недавно була, а властиво ще й далі є — у приязні.

Усю ту облуду пізнаємо у властивім світлі найкраще тоді, коли поглянемо, що саме тепер діється на українських землях під Польщею. А тоді побачимо, що в тій критичній для Польщі хвилині вона дійсно простягає нам руку, але не братню, а катівську. Вісті, що доходять до нас з Рідного Краю довірочною дорогою і мають змогу передати нам дійсну правду, представляють нам наскрізь жахливий образ тамошніх відносин. Тисячі нових наших жертв опинилися в польських кримiналах, тисячі побитих і тисячі ріжних дошкулювань над українцями і українськими установами — ось це є та „братня" рука, яку тепер простягнула Польща українському народові. В Польщі тепер тверда диктатура і дикий терор. Це, що подає наша преса про польські дикунства, а що перепускає польська цензура, є нічим у порівнянні з дійсністю, а тут польська пропаґанда розпускає ріжні брехні про Україну і їхне відношення до Польщі. Тим хоче баламутити світ і українців в краю і по світі. Але збаламутить тільки себе саму, бо з терором український нарід ніколи не погодиться.

ГЕЙ ДО НАС, ТОВАРИШІ ЗЗА ОКЕАНУ!

(У справі студій нашої американської молоді в Европі).

Відень, у серпні 1939.

Літо дедалі минає, швидко наспіє осінь, а з нею і початок нового шкільного року. І от, як з кожним новим шкільним роком, так і тепер виринає перед нами знову ряд питань, звязаних тісно з проблемами нашого шкільництва, нашої національної освіти та **освіти нашої молоді,** над якими треба нам саме сьогодні гаразд застановитися та подумати про їх щонайдоцільнішу розвязку з погляду на інтереси та на добро української нації. Правда, положення під теперішню хвилину в усьому світі, зокрема одначе в Европі, таке, що здавалосяб іноді, наче б то питання про те, чи прийде до другої світової війни, чи ні, нині найважніше з усього, через що всі інші справи, звязані з буденщиною нашого життя, відступають подекуди на другий плян. Але в дійсності воно тут так, що саме таке загрозливе положення у світі, як сьогодні, принукує нас, з усією увагою придивитися до того всього, що вяжеться з організацією нашого шкільництва та шкільної науки, зокремаж **студій у вищих школах,** на які я тут у першу чергу хочу звернути увагу українського громадянства за океаном.

І скажу зараз з усією чіткістю:

Іде про те, щоб українське студентство за океаном, зокремаж в Америці та в Канаді, студіювало більше в Европі і тим способом пізнавало світ і оживлювало свої звязки з Рідним Краєм.

Цеж одна з головних резолюцій **ЦСУС-а** (Центрального Союзу Українського Студентства), ухвалених на його, відбутім цього року **XI. звичайнім Зізді,** резолюція, якої вагу розуміє хіба кожен, кому тільки лежить на серці добро української нації, а зокрема її майбутнє з погляду на ряди молодої генерації України. Бо якщо говорити про студії нашої молоді у вищих школах узагалі, то годі не сказати, що в теперішніх обставинах ті студії на просторах рідної землі утруднюються їй у щораз більшій мірі. На землях Східньої України ось, під кормигою червоних московських займанців, національне українське студентство доступу до високих шкіл майже не має, а на західніх землях нашої батьківщини ляцькі пацифікатори утруднюють українській молоді науку у вищих школах тим, що заводять скрізь закон про обмежене число студіюючих на даному виділі, так, що напр. число українських студентів, допущених у Польщі до науки, на техніці та на медицині зводиться просто до нуля! Таким чином ляхи відбирають українському студентству змогу вчитись у вищих школах разом тому, що не допускають його до вищих шкіл у Польщі в тому числі, в якому наші середньошкільники хотілиб записатися на дані виділи. А далі тому, що не дають їм дозволу виїхати на студії за кордон, бо добутя такого дозволу сьогодні в Польщі незвичайно утруднене.

Як сказано:

Ваща шкільна наука на просторах рідної землі української молоді нині неабияк утруднена, а через те є поважна небезпека, що українська інтелігенція в Европі не всилі буде видати зо своїх рядів стільки наукової еліти, скільки її Україна в найближчій будучности буде потребувати.

От і чому мусимо сьогодні дбати про те, щоб кадри українського студентства, що студіює у вищих школах в Европі, поповнювались кадрами українського студентства зза океану.

Так, молоді Товариші!

Гей, до нас, до Европи, на студії!

Правда, на наш превеликий жаль не можемо Вас покищо закликати ні до Киева, ні до Харкова або Полтави, ні до Львова, до Черновець або до Хусту, бо тут наших рідних, національних високих шкіл іще нема, хоч це і сутні проблеми нашої української батьківщини. Але поки простори України визволяться з чужацького ярма і ми зможемо врешті стати панами власної землі, нам треба здобувати необхідне сьогодні наукове знання по змозі в культурних осередках Европи. Слава деяких европейських інституцій та їх наукових установ відома на ввесь світ, і тимто й освіта, добута в тих університетах, це сьогодні духовий капітал першорядної ваги. З цього погляду візьмімо для прикладу ось хочби лиш **медичний виділ в університеті у Відні.** Його рівень стоїть так високо, що на науку медицини до Відня зїжджаються ще й сьогодні люди з усіх сторін світу, з найдальших осередків Европи таксамо, як і з Єгипту, з Японії і з Китаю, чи якої іншої країни на Сході. І воно відомо, що з рядів дослідників медицини у Відні вийшли здебільша найбільші медичні повати XIX. ст.

А до того, якщо дивитися на студії в Европі з матеріяльного боку, одна, незвичайно важна обставина, а саме: **Кошти студій в Европі — як це провірено на основі досвідів — є майже 3 рази менші, ніж кошти вищих студій в Америці або в Канаді.**

Отже якаж притім користь і вигода для батьків з матеріяльного погляду!

Чули ми в рефераті представника українського студентства в Америці і в Канаді, **тов. М. Дудри (Ню Йорк),** прочитаному саме на останньому Зізді ЦСУС-а, при кінці таке:

„Всетаки треба відмітити, що в усій праці нашої молоді в Америці дається відчувати **брак рідного ґрунту під її ногами і брак ближчого контакту з рідними землями.** Скільки то більше моглаб зробити тасама молодь, колиб мала більшу національну підготову до такої праці! І тут я дозволю собі зробити замітку, яка відноситься до краю, а саме, щоб край заінтересувався ближче цією молоддю і давав їй щось, так, як це роблять інші державні европейські народи, піклуючися своїми земляками-емігрантами. Всіж европейські держави опікуються своїми земляками-емігрантами в Америці, дають їм моральну й матеріяльну підтримку, намагаються удержувати живий звязок з ними, закріплювати в них національні почування і традиції, словом **— захоронити їх перед денаціоналізацією і задержати їх при своєму народі. І з тою ж цілю кожна з тих держав улаштовує безплатні або знижкові прогульки до старого краю, фундує стипендії для еміграntської молоді на студії в рідному краю, і таке інше.** Подібно отже мусять поступати й українці в краю. І входить тут під увагу одна окрема справа, що її треба безумовно зреалізувати, а **саме справа зближення української студіюючої молоді в Америці до рідних земель. Маю тут на думці евентуальний приїзд бодай маленької частини цієї молоді на студії до Европи. Не говорю про студіювання на самих рідних землях, бо це з ріжних причин неможливе, а то й невказане та безцільне. Але студіювання в европейських країнах, поза українськими землями, наблизилоб у значній мірі ту молодь до українства, тим більше, що на вакаціях моглаб вона відвідувати і рідні землі".**

Так, напевно так!

Студіюючий в Европі, наше українське студентство з Америки і з Канади малоб нагоду зблизитися до української молоді з краю і в краю, пізнати краще зорганізоване студентське життя. І таксамо малоб нагоду поїхати собі на ферії до краю, побачити і пізнати цей край, надихатися його животворящим духом і розважити ум і серце його видом.

Товариші-студенти за океаном! Ваші товариші в Европі ждуть на Вас. Приїжджайте!

Д-р Остап Грицай.

ПОХІД ДОМОВИН У ФРАНЦІЇ

Франція вимирає й то вимирає вже не від сьогодні. Факт вимирання нації стверджує урядова французька статистика, стверджує сам уряд у своїх енунціяціях, маніфестує це в законах, що мають тому вимиранню запобігти.

Ще перед 50 літами мала Франція річно округло 1 мілїон новородків, сьогодні має тільки 600 тисяч. На 10 тисяч населення було тоді 35 новородків, тепер тільки 14! Отже спадок числа народин на більш як 50%. В 1935 р. число домовин уже перевищило число колисок. Кожного року меншає у Франції населення на яких 35—50 тисяч душ. Цілі села, особливо на півдні Франції, вилюднюються від вимирання й від еміграції до міст, де лекше життя й більші заробітки.

Французька нація й уряд станули таким чином перед смертельною загрозою, в буквальному розумінні того слова. І то в тривожні дні воєнної загрози, яка підтялаб ще грізніше життєві коріння нації.

Не диво, що уряд Даладіє взявся енергійно до боротьби зо смертю, видаючи спеціяльний „кодекс (декрет) про французьку рідню й національність", і встановлюючи в ньому ріжні-предріжні грошеві премії та підмоги за кожну живе дитину у французькій сімї, мовляв: множіться й ростіть, любі французи, а каса все заплатить.

Не треба думати, що французький уряд рахує на те, що віднтепер у рідних буде по 5, 6, чи 10 дітей. Крий Боже! Закон признав премії й допомоги рідням, що матимуть бодай 3 дітей. Діставатимуть ті допомоги всякі рідні, біднійші й навіть багтіші, селяни, робітники, купці, промисловці, вільні звання, — щоб тільки придбали потомство.

Чим більше дітей — тим премія й допомога вища. Але вже й за першу дитину одержують подружжя премію й то в двох ратах: одну як зачет, другу після народження дитини. Премія має бути заохотою й вирівнянням буджету подружжя, який нарушили народини дитини.

У всіх містах і містечках, де жінки працюють професійно поруч чоловіків „поза домом" — одержуватимуть такі жінки-матері спеціяльну премію за кожну дитину, щоб не мусіли працювати професійно.

Щоб селяни не втікали з сіл до міст, передбачено для них у згаданому законі спеціяльні допомоги. Коли французький парубок женитися — одержує з державної каси 10,000 франків позички на 10-літню сплату. Але за кожною дитиною квота позички зменшується. А коли в селянській рідні число дітей дійде до 5, всю позичку уряд дарує; як буде більше як 5 дітей, то ще й доплатить!

„Зразково демократична" Франція зрозуміла аж тепер, що моральність та добрі обичаї впали в неї так, що стали одною з причин вимирання населення. Червяками, що безкарно цілими роками підточували у Франції ту моральність, були лиха, неморальна книжка, журнал, часопис і взагалі всяка порнографія, друкована й поширювана живим словом на всяких сценах і сценках, у кабаретах і варієте, а далі неморальні, безідейні фільми, задалеко посунена свобода обичаїв і т. д. Все те зробило лиху прислугу французькій нації, бо дуже обнизило її моральний потенціял і зогидило родинні ідеали. Тому новий закон містить суворі приписи, що мають довести до реґенерації французької родинної моралі.

Для осягнення збільшення числа народин мають послужити також важні спадщинні приписи. І так, коли в рідні було з одних родичів 5-ро дітей, а спадщина не перевищує вартости 150,000 франків — нема спадщинного податку („такси").

На всю акцію оздоровлення рідні призначив уряд покищо коло півтора міліярда франків. Премія за першу дитину виносить 2—3 тисячі франків. Висота премії залежить від висоти заробітків батька рідні. Родинні підмоги одержують всі працівники, платні, або ні, батьки щонайменше 2-ох дітей. За одну дитину дають взагалі допомогу у висоті 10% заробітку батька рідні, за 2 дітей — 20%, за кожну дальшу дитину 20% — до 14, згл. 17 року життя дитини залежно від того, коли дитина кінчить науку або термін. Окремі додатки одержуватимуть матері, що не працюють поза домом.

Вкінці призначує закон допомоги для дітей, що по 18 році життя працюють на ріллі батьків і не одержують за те від них заплати.

Побіч цих засобів позитивних знає той закон також засоби неґативні, що мають впливати на збільшення числа народин, а саме високі кари вязниці й ґривни за такі речі, як штучне уникання материнства, згонювання плоду без важної причини, за недозволені заходи пологів, за поширювання кличів проти материнства й за всяку порнографію.

Словом, уряд премієра Даладіє намагається золотом закріпити кров французької рідні й тим чином рятувати націю перед загином. Чи це її поможе?

ЖЕРТВИ НА РІДНИЙ КРАЙ

посилати на таку адресу:

"OBYEDNANYE"
P. O. BOX 122, CHURCH ST. ANNEX,
NEW YORK, N. Y.

Карел Чапек.

ГОРДУБАЛ

КНИГА ПЕРША.

6)

Ах, ти чорний, думаєш, що не визнаюся на конях? Щож, правда, не визнаюся, але коні звикнуть до господаря.

Коні трясуть головами, отот вирвуться; руки в кишені, Гордубале, й ні з місця, а то той чорний ще подумає, що боїшся.

„Це триліток", каже Маня, „від військового жеребця, о — о—ой", рве коневі губу, „ц—ц—ц! Ее, чорте! Айда!" Кінь шарпає ним, але Степан тільки сміється; а Поляна приступає до коня й подає йому кусень хліба. Степан виблискує до неї зубами й очима й тримає коня ланцюжком вудила. „Ей ти! с—с—с!" Здається, наче він хоче вкопати коня в землю, а зубах йому сичить від зусилля; кінь стоїть з гарно випнятою шиєю й обнюхує Поляні долоню. „Гй", кличе Маня й завішений на головах коней верде їх ходою до стайні.

Поляна дивиться їм услід. „Чотири тисячі дають за нього", каже вона жваво, „але його не віддам; Степан каже, що вартий вісім. Ту кобилку будемо на осінь крити"... Ну, дідько знає, чого спинилась, наче б укусила собі язик. „Мушу дати їм оброку", додає й вагається, не знає, як відійти. „Так, так, оброку", згоджується Юрай. „Гарний коник, Поляно; а що, добре тягне?"

„Шкода його до воза", відповідає Поляна роздратовано. „Це не мужицький кінь".

„Ось воно як", силує себе Гордубал. „Правда, шкода булаб його, юнака. Гарні коні маєш, серденько, радість на них подивитись".

Тут уже виходить Маня зо стайні й несе два полотняні відра на воду. „Вісім тисяч за нього буде, господарю", каже з пересвідченням. „А та кобилка малаб на осінь критись. Маю для неї обіцяного жеребчика, гей, який сатана!"

„Брут чи Геґюс?" обертається Поляна на півдорозі.

„Геґюс, Брут занадто важкий". Маня показує зуби під чорними вусиками. „Не знаю, як ви, господарю, але я собі багато не роблю з важких коней. Силу мають, але жадну кров, пане. Жадну кров".

„Авжеж", каже Гордубал непевно. „З кровю то воно так. А щож корівки, Степане?".

„Корови?" — дивується Степан. „Ага, ви думаєте корови. Егеж, господиня має дві корови, мовляла для молока. Ви це не були в стайні, пане?"

„Ні, я — бачиш, я перед хвилинкою вернувся", каже Гордубал і впадає в розпуку: де там, та купа напиляних дров не дасться заперти; але рівночасно радіє, що так щасливо почав Степанові тикати як ґазда наймитові. „Авжеж", додає, „саме я хотів туди йти".

Степан услужливо його веде, несучи відерка з водою. „Мамо там — господиня там має нове лоша, тритижневе, та одну повну кобилу; два місяці тому була покрита. Сюдою, пане. Тамтой кінь уже наполовину проданий, пані. Добрий кінь, але мушу запрягати трилітка, щоб вибігався. Не хоче стояти". Маня знов вишкірює зуби. „Тамтой кінь піде до війська. Всі коні від нас ішли до війська".

„Так, так", згоджується Юрай. „Ну, маєш тут чисто. А ти сам був у війську?"

„У кінноті, пане", вишкірюється Маня й напуває трилітка. „Дивіться, господарю, яка суха голова, який задок — гейда! ну так, ц—ц—ц,— обережно, пане! ах, який розбійник", каже й бє коня кулаком по шиї. „Ах, пане, це кінь, так кінь!"

Гордубал не почуває себе вдома в гострих випарах конюшні; братчику, то інакше пахне коровинець, гноєм та молоком, пасовиськом та дімівкою. — „Де маєш те лоша?" питається.

Лоша ще кучеряве й саме ссе, це лише самі ноги; кобила обертає голову й дивиться розумними очима на Гордубала. Що ти за один? Юрай розтає й гладить кобилу по стегні; воно тепле й гладке як оксаміт.

„Добра кобила", править Степан, „але важка. Господиня хоче її продати — знаєте, пане, мужик за коня доброї ціни не дасть, а у війську хотять лише гарячу кров. Холодні коні не оправдали себе. Краще мати однакову стайню", гадає Степан. „Не знаю, як ви на це дивитесь, пане".

„Ну, Поляна на цім розуміється", бурчить Гордубал ніяково. „А що воли, волів Поляна не має?

„Нащо воли, пане?" вишкірюється Степан. „До поля досить кобили й коня. — мясо зле виплачується, господарю. Плекання свиней, це ще таксяк. Чи ви бачили, якого кнура має господиня? Шість льох, пане, й сорок поросят. Поросята добре продаються, здалека сюди приходять покупці. Свині як слони, чорний писок, ратиці чорні".

Гордубал поважно киває головою. „А чому молоко — де для них берете молоко?"

„Від селян, прошу красно", сміється Маня. „Ех, ти, ти хочеш нашого кнура на твою брудну льоху? Такого надійного кнурочка нема в цілім краю. Скільки глечиків молока, скільки мішків барабольі за це даси? — Щож, пане, марно тут і намагатися. До міста далеко, продати тяжко. Дурний нарід, пане. Плекають усе тільки до уст. Хай дає, коли не вміє продати".

Гордубал непевно покиве. Правда, правда, мало тут продавалось, ще гуси й кури таксяк. Ну, це якийсь інший світ. Поляна знає собі раду, що правда, то правда.

„Далеко продати", розуміє Степан, „і лише те, що справді виплатиться. Хто піде на базар із грудкою масла? Твій ніс покаже, що нічого не має, ну так спусти ціну або йди до дідька".

„А звідки ти сам?"

„Тут долі; з Рибарів, знаєте, пане?"

Гордубал не знає, але киває: так, так, із Рибарів; чого б ґазда не знав?

(Далі буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

НОВІ ЧАСИ — НОВІ ОБИЧАЇ.

Супроти пакту між Гітлером і Сталіном нарисував один американський рисівник нібито новий вигляд статуї робітника на совєтськім павільоні на Світовій Виставі в Ню Йорку: на лівім рамені має він уже перевязку зо свастикою, а совєтську звізду з правої руки відложив, щоб віддати фашистівський поклін.

Думка видно широко принялася, коли можна стрінути людей, які беруть цей сатиричний натяк за правдивий проєкт, і коли люди, поглянувши на статую, кажуть: „То зміни ще не зробили?"

Новий проєкт не лише відповідав би новому союзові Совєтів, але й був би більше зрозумілий американській публиці, яка часто зовсім не розуміла, звідки в руках большевицького робітника взялася червона звізда. „То все гарно", кажуть, говорив один відвідувач вистави, „але чому совєтський павільон має розголошувати департаментову крамницю Мейсі?" (Мейсі вживає червоної звізди на своїм крамничнім прапорі).

ЯК ЦЕ ВЛАСТИВО СТАЛОСЯ?

Дехто пробує розчовпати питання, як це так сталося, що фон Рібентроп, Гітлерів міністер заграничних справ, котрий створив антикомуністичний фронт, тепер самий зробив пакт зо Сталіном.

Одні кажуть, що він його створив і він його й розбив. Інші кажуть: ні, він його не розбив; він його поширив: приєднав до нього Сталіна...

ВИБИРАЙ СОБІ, КОТРИЙ ТОБІ МИЛИЙ.

Американський картуніст Готон зобразив польсько-німецьке напруження, представивши Гітлера, як з револьвером у руці заставив поляка станути на скринку під шибеницею. Гітлер уже держить у руці шнур, що обвиває скринку, на котрій стоїть поляк: як Гітлер потягне за шнур, скринка усунеться зпід ніг поляка і цей повисне на шибениці. Треба ще лише, щоби поляк заложив голову в петлю. Та він видно боїться закладати. Гітлер йому кричить: „Клади там голову, бо інакше — стріляю!"

Виходилоб, що поляк міг би голови в петлю не вкладати. Адже й так умирати: чи від кулі, чи від петлі.

Одначе недавно трапився в Ню Йорку випадок, що чоловік кинувся в ріку, щоби втопитися. Поліцай, стоячи на березі, виняв револьвер і крикнув до самогубця: „Плини зараз до берега, бо стріляю!" І самогубець, що в воду скакав, щоби втопитися, під цею загрозою смерти поплив до берега.

Можливо, що й Польщі не всеодно, як умирати: може бути, що на шибениці краще.

ГОРЕ ДРІБНИМ.

Кореспондент „Асошіейтед Прес" у Ковні, столиці Литви, малює важке положення Литви в теперішній ситуації. Наближається війна, як тоді виглядало, між Росією й Німеччиною. Литва зовсім природньо питається сама себе: що станеться, як вони з собою зударяться? Що буде, як вони пічнуть битися на литовськім подвірю? Чи поможе що проти таких сил 200,000-на литовська армія? Чи може себе охоронити півтретя - міліонова держава?

Зовсім природньо. Та природа має готову відповідь: Що діється в криниці, в котрій є дві щуки й мересничка? Знаємо: одна зо щук зїсть мересничку, а потім одна щука буде пробувати зїсти другу щуку.

Такий звичайний вислід ситуації. Та бувають і інші висліди: буває, що заки котрась із щук досягне мересницю, щуки зчепляться з собою, одна ковтне другу й обі загинуть. А мересниця поживе далі. Буває.

ЧИ КРАЩЕ?

Пише кореспондент, що Литва відноситься з недовірям до Росії. Себто вона боїться, що Росія хоче її загорнути.

Це було до московсько-німецького пакту. Чи ослабли литовські побоювання по проголошенні пакту, чи може ще більше скріпилися? Якжеж не буде війни між Росією й Німеччиною, а буде між Польщею й Німеччиною, яка тоді доля Литви?

Це питання нагадує питання кухаря в казці до карася: Якжеж тебе, карасику, варити? В сметані, чи в воді? З цибулею, чи в хроні?

ПОТІХА.

Велике виправдання придумали большевики на пакт Сталіна з Гітлером, котрого так довго лаяли на всі заставки: чи не читали, що не Молотов їхав до Гітлера, а їхав фон Рібентроп до Сталіна?

Як бачимо, важна справа, хто до кого поїхав у гості; а не, що там у гостях робили, не важне.

Старе рабське наставлення: в мене нині пани були...

ВІСЬ.

Чутки про охолодження відносин між Італією й Німеччиною повторяються щораз упертіше.

Скільки в цьому правди і як остаточно справа повернеться, ніхто нині не знає. Навіть і Мусоліні, котрий усе знає.

Всетаки для цього віддалення є зовсім поважні основи. Німці здавна говорили: „Що то нам за союзник — Італія: Ось Росія — то був би союзник".

А в Італії від часу, як Німеччина розвела тісніші звязки між німецьким і італійським військовим штабом, говорили: „Ми всі очевидно за вісь Берлін—Рим. Але ми не є за вісь Берлін—Берлін"...

ЩЕДРІ.

Клопів мають мадяри з німецькою пропагандою. Останніми часами вона взялася на добре до мадярських справ. Знаючи добре потреби селян у Мадярщині, почали німці обіцювали мадярським селянам землю. Очевидно, за ціну німецького панування над Мадярщиною.

Навчилися, видно, німці від Чеймберлина, котрий відмовився подарувати до музею історичну парасолю, з котрою він їздив до Мінхена.

Як то, ви такий щедрий чоловік, даєте Німеччині Чехію, даєте Італії Албанію, а нам парасолі не хочете дати?

Еге, каже Чеймберлин, „парасоля — моя!"

ВЧАТЬСЯ.

Ледве чи був який уряд більш діткнений московсько-німецьким пактом, як японський. Там на вістку про пакт зрезигнував цілий міністерський кабінет.

І не можна дивуватися: Японія здавна рахувала на приязнь Німеччини, як на чотири тузи. Тепер ці розрахунки показалися сподіваннями на миляну баньку.

Японський уряд один проти пакту запротестував. І то не стільки проти пакту, як проти його наглости, проти того, що про свій намір порозумітися з Росією Німеччина Японії, свого союзника, не повідомляла.

Може й справді не повідомляла. Але чи Японія не могла про це довідатися? Як могли довідатись американські газетярі, чому не могла Японія? Невжеж є речі, які лекше довідатися ворогові, як приятелеві?

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

МІЛВОКІ, ВІС.

Наш виступ серед американців.

Мало хто подає відомості з нашої місцевости. Можливо, що нема так дуже про що писати. Але тепер стався випадок, що ним таки варт поділитися з ширшим українським загалом. В нас, у Мілвокі, в липні ц. р. відбувався впродовж цілого тижня фестин, у якім брали участь 40 націй. Серед них взяла участь і наша громада, а саме виступили в програмі цього фестину молоді, роджені тут українці й українки, з народними танцями. Сталося це завдяки інструкторові Теодорові Раковецькому, а також дівчині Стелі Даць, котра ніколи не пропускає нагоди, щоб десь не зарепрезентувати української нації серед чужинців. Деколи вона сама виступає в українським народнім строю з танцями і так робить пропаганду для українського народу. Якби так уся українська молодь хотіла цікавитись українськими справами і репрезентувала нас серед чужих, то скоро цілий світ про нас добре знав би.

Коли наступила програма нашої групи, то заповідач пояснив, що це за група. Були оплески, як звичайно. Але коли наші почали танцювати, то зірвалася справжня буря оплесків. Особливо оплескували сольо-танець Раковецького. Отож наша група дістала зі всіх груп найбільше оплесків підчас програми.

Та, на жаль, наша група не була згадана в місцевім журналі. Правда, не було згадки і про дяких інших, алеж наша група зискала такі чисельні оплески, що не повинні були її в журналі проминути.

Не знати, кого за це винувати. Здається, що трохи в тім ми самі винуваті, бо не все ми показуємося серед чужинців і вони нераз забувають, що ми окрема національність.

Також нераз наші люди занедбують підкреслити перед чужинцем, що вони українці. Скільки разів трапляється, що наші люди, щоб уникнути зайвих запитів, говорять, що вони або поляки, або росіяни, чи австріяки. А скільки разів буває, що наші люди в товаристві одного поляка самі вирікаються своєї національности і починають собі говорити по польськи.

З цього треба лікуватись. Бо ми нація з глибокою культурою, яку часто крадуть нам чужинці і нею вихваляються перед світом. Нарід, який створив таку культуру, повинен бути гордий на себе і свого не стидатись.

Н. Кудринський.

ПОЗІР! САВТ ДІРФІЛД, МАСС., І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ТОВАРИСТВА ГАЛИЦЬКА СІЧ, відділ 207. Українського Народного Союзу

влаштовується

СОЮЗОВЕ СВЯТО

ДВАЦЯТЬ-ЛІТНІЙ ЮВИЛЕЙ СВОГО ВІДДІЛУ, сполучений з 45-літнім ювилейом Батька Союзу

В НЕДІЛЮ, 10. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 10, 1939)

В годині 10. рано відправиться Служба Божа і панахида за померлих членів в місцевій українській церкві в Дірфілд, Масс.

Зараз по відправі всі вийдуть на площу гром. В. Гудими в Pine Nooke, So. Deerfield, Mass.

Тут пічнеться Свято. Святочну промову виголосить гром. Н. Давискиба, гол. рад. У. Н. Союзу з Бостон, Масс.

Програма складається з інтересних точок, як: співи, народні українські танки. Будуть промовляти урядники місцевого відділу.

Тому проситься всіх Союзовців та взагалі всіх українців з Голіок, Пітсфілд, Амгерст, Лудлов, Спрінгфілд, Масс., численно прибути та довідатись, хто той Батько Союз і що він дає для своїх членів. По програмі спільна забава.

За порядок і чесну обслугу ручить

Святочний Комітет.

НЮ БРИТЕН, КОНН.

День Жінки.

День Жінки став традиційним днем серед українського жіноцтва. Тут і там українське жіноцтво влаштовує його. Дня 19 серпня ц. р. я мала нагоду бути на зборах у Глестонбері, Конн., на котрих були наради в справі Дня Жінки. Рішено, що той день має відбутися 3 вересня ц. р. в Гартфорд, Конн., за ініціятивою У.З.Х. ОДВУ, в злуці всіх жіночих товариств і при помочі Стейтової Організації.

Минулого року такий день відбувся в Ню Бритен, Конн., з участю великої маси народу і приніс гарний прихід, передівсім підніс на дусі українську жінку. Це свято так припало до вподоби жіноцтву нашого стейту, що воно рішило і цього року його влаштувати.

Тепер на нас, жінки стейту Конетикот, лежить обовязок показати, що ми вміємо не лиш укладати гарні пляни, але і їх переводити в життя. Ми мусимо показати, що це свято випаде найкраще. Тому берімся добре до праці, забудьмо місцеві дрібничкові непорозуміння і стараймося так розпропагувати той день, щоб на нього прибуло найбільше людей. А коли той день удасться, то будемо самі скріплені на дусі, а також буде з того користь загально українським визвольним змаганням. На рідних землях ведеться немилосердна боротьба, вороги хочуть нас вигубити, а наші герої не даються. Ллється кров, гинуть по тюрмах сотки нашої молоді. Ми не можемо безчинно до того приглядатись. Мусимо нести помч рідному краєві в його змаганнях до волі.

Ольга Козира.

ПРИВИТАННЯ ДЛЯ ГІТЛЕРА В ПАРЛЯМЕНТІ.

Радіва фотографія зо сцени в німецькім „райхстагу", коли на засідання зявився німецький канцлер Гітлер. У своїй промові при тій нагоді Гітлер запевнив послів, що його домагання до Польщі віддати Данціг і Коридор увінчаються дипльоматичною або мілітарною перемогою.

„СВЯТА ЗЕМЛЯ ПАЛЕСТИНА У СВІТЛІ СУЧАСНОСТИ"

(Спогади з концертової подорожі по землі Обітованій українського артиста-співака Михайла Немоловського).

(2)

Йдемо вліво і вступаємо з передньої частини храму до його середини. Високу куполу прорізують кілька віконець і місце соняшне сяйво, обарвлена блакиттю купола і срібних зір на ньому, чудовими промінями вриваються до храму, грає і переливається на потемнілих ризах образів, жартівливо пестить русяву головку дівчинки і наддає її ніжному обличчю всі барви спектра. Ясно помаранчева нараз змінюється на блакитно-фіолєтну, чи жовто-синя на червоно-зелену. Долі, просто під куполею, стоїть маленька церковця - гробниця. Низький причілок заставляє входячого зігнутися і, ввійшовши ліворуч, опинимося в невеликій кімнатці. Стіни увішані образами в золотих ризах із дорогими камінями, лямпади і свічки ясно сяють і праворуч у ріжних квітах утопає оздоблений у золото саркофаг (гріб) Христа.

Колінопреклонені людські постаті гаряче моляться, сльози спадають по їх лицях, гаряча молитва опанувала їх. Ця атмосфера заставляє навіть цілковитих „атеїстів" призадуматися над своїм духовним 'CREDO", над тим, що є вище над їх щоденні турботи, про те, що тут були міліони людства: багаті і нищі, ґенії і бездарні — і знайшли вони те, по що приходили: полекшу, моральне задоволення і внутрішній спокій. Випадково зустрів знайомого з Праги (Чехословакія), студента-доктора юридичних наук, бувшого гусарського офіцира, що закінчив університет і... постригся в черці. Бурне гусарське і веселе студентське життя він змінив на скромний одяг простого черця. Як мені оповідали, він став незвичайно релігійною людиною і навіть хотів відійти до пустелі, але завдяки туберкульозі, у пасивному стані, ігумен манастиря не дозволив йому цього! Дійсно, це булоб загибіллю для його слабого здоровля. Мене він водив усюди, де тільки рахував для мене цікавим. Оповідав таке: Перед Великоднем, у Страстний Четвер, патріярх Вселенський і Грецький (покійний Доміян того часу), в одній туніці лишається і молиться один в каплиці Господсього Гробу. Він має 33 свічки, по числу років Христа, і при молитві вогонь з атмосфери запалює ці свічки. Тоді патріярх дає вогонь молячимся. Натовп у цей день до храму страшний. Набивається стільки людей, що навіть на карнізах храму чіпляються, щоби бачити все на власні очі. Приходять і інших релігій люди, жиди й араби. Люди запалюють свічки від патріяршого вогню і цілим снопом вогню вмиваються, як водою. Вогонь у перший момент не палить, не горять від нього ні всуа, ні борода. Знайомий чернець казав мені, що також робив це і незвичайно дивувався цьому чудесному явищу.

Виходимо з храму і йдемо у напрямку Голгофти. По дорозі великий, металевий „пуп землі" (таку назву надали мідному, круглому стовпові, що міцно сидить у фундаменті храму). Про це я нічого не розпитував і звичайно це просто один із забобонів будівничих храму. По небагатьох сходах підіймаємося на Голгофту. Це було місце катування злочинців і їх тіла кидали у долину, кілька метрів глибоку. Тепер Голгофта знаходиться під загальною стріхою храму і тут зроблений притвір із вівтарем. Місце, де стояв Чесний Хрест Господень, знаходиться на престолі вівтаря. Вертаємось назад по сходах і обходимо скелю, Голгофту, ліворуч із того боку, де саме на краю стояв хрест, що на ньому розпняли Ісуса Христа. Коли настала велика тьма, то скеля трісла і кров Ісуса зросила череп Адама, що знаходився у тім місці. Так був викуплений кровю Небожителя гріх першородного чоловіка.

Звичайно бачив я лише тріщину в скелі, але черепа не було, тай воно і нема потреби переконувати когось, що він там мав бути, чи мусів бути. І всіх народів всесвіту релігія приймається такою, як вона є. Висока ідея може зодягатись у ріжноманітні форми містицизму і навіть фантазії, щоб лекше просякла і принялася більш недосконалими і менш культурними слоями суспільства. Тут нема місця ані скептицизму, ані певного роду іронії! Не бажаю навязувати читачеві своїх поглядів, лише цілком обєктивно підкреслю, що всі релігії мають дещо фантастичне в своїх засадах притягнення мас. Чомуж і нам не мати цього, осуджувати чудові образи і форми біблійного минулого? Пару кроків від тріщини, у скелі Голгофти знаходиться кілька могил, висічених у камінню, але порожніх, казали: Никодимова і ще якісь невідомі.

Покидаю храм Господень! У руках цілий город цвітів, пальмового листя, свічок, що взяв із собою з Гробу Господнього, у світлій надії привезти це до своєї дружини і дати близьким знайомим. Буда вже досить пізна година і тому аж другого дня чернець Олександер навів мене до акафісту з тою думкою, щоб я поміг трохи співати. Єромонах грек, коли почув спів, дуже роздобрився і дав свій дозвіл подивитися на святі мощі і релігійні реліквії. Разом із Олександром подивилися ми на кавальчик Чесного Хреста, що стоїть на вівтарі цеї каплиці, на нетлінні руки і часті тіл мучеників і святих, що групами лежать у своєму віковому спокою. Їх части потребували до антимінсів у храмах цілого християнського світу.

Пополудні був у жіночому манастирі Єлеонському. Ігуменя, вдова ґенерала Клюєва, що згинув у боротьбі проти большевизму. Вона держить незвичайний порядок і дисципліну в православному Єлеонському жіночому манастирі. Ігуменя манастиря прекрасна жінка! Здоровий румянець грає на її чудовому отвертому обличчі. Довгі вії відтіняють глибокі сірі очі, темне волосся обрамляє сміле лице і ніжний профіль та пухкі губи говорять про безмежну любов і здібність на жертви. По смерті чоловіка вона відреклася від світу, від усього, що може дати життя гарній жінці, молодої віком, і пішла на служення Богові. Денні турботи про дбробут манастиря займають увесь її час і у вільну від заняття і служб Божих хвилину вона може присвятити собі самотність і лишитися на самоті зо своїми сумними думками.

У Єрусалимі є ще один православний манастир, Горній, бідніший за Єлеонський. Черницям приходиться дуже багато працювати, щоб добути засобів до свого скромного існування.

Раненько я вже перейшов „старе" місто і вийшов за зруйновані мури Єрусалиму. Дорога йшла з горбка у долину, де у дощовий час шумить потік. Тепер він цілком пересох. По правім боці стоїть гробниця Авесалома, сина Давида. Дозволю собі нагадати епізод з історії жидів. Авесалом підняв повстання проти свого батька, царя Давида. Цар незвичайно любив Авесалома і коли повстання було подавлене і війська переслідували Авесалома, цар наказав захопити його живим і не чинити йому зла. Авесалом мав дуже довге волосся, замотався ним за гілку в лісі і один з воїнів пробив його списою. Жаль Давида був безмежний. Він довго і тяжко оплакував смерть любимого сина і наказав збудувати йому гробницю з одного цілого каменя.

(Докінчення буде).

SEE THE TRIDENT!

How did the Poles and Russians conquer Ukraine?

For brilliant analyses read "The Polish-Ukrainian War," by V. S. Dushnyck, and "The Bolshevik-Ukrainian War," by Mykola Sciborsky, in new **Trident** just published.

Also "My Last Days in Carpatho-Ukraine," "Ukrainians in America" and others totaling 64 pages.

Subscription—$1.50; copy—15 ¢; P. O. Box 13, Sta. D., New York.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ.

УВАГА! ДРУГИЙ РАЗ В СТЕЙТІ КОНЕКТИКАТ! УВАГА!

ЗАХОДОМ УЗХ-ОДВУ, В ЗЛУЦІ ВСІХ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ, ПРИ ПОМОЧІ СТЕЙТОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

:—::—: відбудеться :—::—:

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ

В НЕДІЛЮ, 3. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 3, 1939)

у ARBEITER LIEDERTAFEL PARK, PROSPECT STREET, EAST HARTFORD, CONN.

Парк буде відтворений від год. 10. рано. — Вступ 25 ц.

ПРОГРАМА ДНЯ:

0. год. рано: полева Служба Божа і молебень за визволення України. Відправить о. С. Баландюк, парох укр. греко-катол. церкви Гартфорду, при співучасти хорів з Гартфорду і Ґлестонбері.

2. год. пополудні: Свято відкрие пані М. Вовк, голова Свята, при дефіляді всіх жіночих відділів.

Бесідники: пані Стефанія Галичин, голова УЗХ-ОДВУ; **пан Мерещак,** гол. Стейтової Організації; **представниця від стейтової молодечої організації в англійській мові.**

Хори Гартфорду і Ґлестонбері відспівають вязанку українських пісень під дир. пана дяко-вчителя Похмурського.

Проситься всі українські організації прибути з відзнаками і в уніформах, бо підчас програми будеться знимати фотографії.

На випадок непогоди там на місці є галя. — Музика добірна.

До участи в цьому святі запрошуємо всі сестрицтва, братства, парохії, укр. клюби, Союз Українок, Золотий Хрест, Стейтову Організацію, з ближчих і дальших сторін.

Українці і українки! Нехай на тім святі не бракне ні одної української організації! Всі українці, а зокрема жіноцтво, повинно прибути на це свято, чим дамо доказ, що наша жінка не спить, а живе, працює і бореться. Слава Україні!

— Комітет Свята.

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР, Н. Й.!

НА ДОХІД ЦЕРКВИ СВ. ЙОСАФАТА В РОЧЕСТЕР, Н. Й.

:—::—: відбудеться :—::—:

ТОВАРИСЬКА ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ

В НЕДІЛЮ, 3. ВЕРЕСНЯ (SEPTEMBER 3, 1939)

В 2. ГОД. ПОПОЛ. В НОВІЙ ПАРОХІЯЛЬНІЙ ГАЛІ.

Перекуску приготовить Комітет парохіянок. Всіх українців з міста й околиці запрошуємо.

НОВІ ПРЕДСТАВЛЕННЯ ДЛЯ ВАШОГО ДРАМАТИЧНОГО КРУЖКА

ЛЕСЬ КРУТИЙ КОМУНІСТОМ, А. Данко, комедія на 2 дії, 4 особи — 30 ц.
ДЕ ЧОРТ НІЧОГО НЕ ВДІЄ, ТАМ БАБУ ПОСІЄ, Р. Могетич, трагікомедія, на 3 дії, 9 осіб — 35 ц.
ШИНКАРОЧКА ЧАРІВНИЦЯ, О. Скалозуб, комедія на 4 дії, 6 осіб — 50 ц.
БО НЕМОЖНА СОБІ із бабами із дівками ради дати, В. Човник, комедія на 4 дії, 7 осіб — 40 ц.
ЗА СЕСТРОЮ, Б. Іванко, песа на 5 дій з часів козаччини на основі повісті А. Чайковського, 9 осіб — 40 ц.
НАУКА В ЛІС НЕ ЗАВЕДЕ, Р. Могетич, сценічна картина на 3 дії, з життя молоді, 11 осіб — 30 ц.
ЗА КРАЩЕ ЗАВТРА, М. Баланчук, песа на 3 дії, 11 осіб — 40 ц.
РІДНА КРОВ, Е. Головін, картина в 4 діях, 12 осіб — 35 ц.
БАБСЬКІ ЗАБОБОНИ, комедія у 4 відслонах, 7 осіб — 30 ц.
ГАПКА БУШОВНИЧКА, Т. Лилик, комедія на 3 дії, 8 осіб — 40 ц.
ТЕСТАМЕНТ, В. Мартиневич, трагікомедія на 3 дії, 12 осіб 35 ц.
ВЕЛИКИЙ КНЯЗЬ ВОЛОДИМИР, В. Ковальчук, історична драма в 4 діях, 20 осіб і гурт, з режисерськими помітками і з партитурою — 50 ц.
КРУТИ, історична драма на 3 дії і **ЖИВИЙ ПОМЯНИК,** апотеоза Крутянського Чину, М. Мирославич — 35 ц.
В КРІПАЦЬКІЙ ТЬМІ, В Лопушанський, песа на 2 дії з життя Тараса Шевченка — 35 ц.
САДОК ВИШНЕВИЙ КОЛО ХАТИ, В. Лопушанський, песа на 1 дію з життя Тараса Шевченка — 30 ц.

Замовлення слати до:

"SVOBODA,"
83 GRAND ST., (P. O. BOX 346), JERSEY CITY, N. J.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА. ПИШІТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

БОЛТІМОР, МД.

На визвольну боротьбу.

Пром. Петро Семенків переслав через Обеднання $5 на визвольну боротьбу.

ГАРТФОРД, КОНН.

На народні цілі.

Дня 16 липня ц. р. заходом української громади в Гартфорді відбулося посвячення українського й американського прапору в парку Лайт Гавз Ґров. Отець С. Баландюк, місцевий парох, відправив торжественну полеву Службу Божу і виголосив святочну промову. При тій нагоді присутні зложили такі жертви: Стейтова Організація, бр. св. Івана Хрестителя з Глестонбері, Конн., по $5; П. Призімірський $2; по $1: В. Дерлиця, В. Стефанів, Нечосповський, К. Ярушевич, Федина, В. Глищик, Тимчишин, Маціевська, Л. Ананович, М. Піварчук, Маравська, Е. Мокрицька, Михаліцька, П. Данилів, С. Мутіль, Е. Каламін, С. Драпак, А. Піх, К. Саламан, А. Сейдон, К. Саган, І. Семенюк, Г. Сикюра, Калина, Стисло, А. Локоть, Й. Богатчук, М. Вовк, А. Мартинюк, В. Кріль, Моравський, Н. Хорнат, К. Савка, М. Саламаха, Гвіздь, Д. Ґлемба, А. Савяк, М. Мульська, А. Ковальська, Е. Микита, Суляр, Галун, С. Коський, Слийка, К. Яримець, М. Коський, Сидорак, Смик, Дзядик, В. Мовчук, Федірко, М. Ярошевич, М. Савяк, І. Олендер, Н. Лата, Й. Скоробогатий, Кріль (старший), Т. Лабинець; дрібними $17.60. Разом $92.60. Гроші вислано через Обеднання з призначенням по $46.30 на ранених Січовиків Карпатської України і визвольну боротьбу.

Комітет.

ДІТРОЙТ, МІШ.

На поміч раненим Січовикам.

Відділи 14-тий УЗХ-ОДВУ та 24-тий ОДВУ до 15-го квітня ц. р. були зібрали $302. Імена жертводавців вже були проголошені в нашій пресі. Тепер знову зібрано $52.75.

На цю суму зложили: П. Кирилів $6; В. Сковрон $5; по $2: М. Нидза, І. Піхурський, М. Процьків, П. Ващук, Н. Дячун; по $1: І. Дячун, С. К. Онуфрейтон, С. Костюк, Т. Віхорок, Н. Сеньків, І. Топольницький, М. Опалок, А. Соломка, Т. Кіхтан, П. Тимочко, І. Іваницький, В. Боднар, К. Дутка, М. Марчук, П. Корлій, М. Буляк, А. Кульгавчук, В. Єднак, Т. Тимочко, В. Білей, В. Задойко, І. Захарія, П. Зелінський, А. Романчук, С. К. Онуфрейтон; по 50 ц.: О. Філь, П. Галабурда, А. Ладика, П. Балій, В. Дяченко, О. Шеремета, С. Нецимбаліст; М. Чуман 25 ц.; дрібними $3. Разом з попередніми збірками наші відділи зібрали $282.75.

Управа 14-го від. УЗХ-ОДВУ.
Управа 24-го від. ОДВУ.

КЛІВЛЕНД, О.

З панахиди та концерту бл. п. Е. Коновальця на визвольну боротьбу.

Дня 21-го травня ц. р. заходами братніх відділів ОДВУ відбулася панахида в українській греко-католицькій церкві за душу бл. п. Е. Коновальця. Панахиду, при гарно прибраній могилі, відправив о. С. Журавецький. Підчас панахиди зібрано $34.68 на визвольну боротьбу. Зложили по $1: І. Попович, П. Головчак, П. Поливчак, П. Пацула, А. Павлина, А. Бахоровська, В. Цвірчак, пані Пацула, І. Ільків, М. Рурич, Й. Керик, М. Голубець, В. Форемний, П. Наконечний, Т. Федорчак; по 50 ц.: Й. Труш, Н. Декан, П. Вербинська, І. Филипів, М. Чорній, П. Свереда, Н. Капраль, П. Пацула, Е. Загута. Разом $34.68.

Збірка на концерті.

На концерті, що відбувся того самого дня пополудні, наступні громадяни зложили пожертви на визвольну боротьбу по $1: адв. Омар Малицький, д-р Н. Михайленко, Д. Шмаґала, М. Притуляк, Й. Хміль, В. Кедьо, А. Білінський, Н. Бобечко, Н. Страп, М. Колодій, М. Когут, М. Шепко, І. Вівчаровський, В. Кокоць, А. Павлина, О. Купчик, В. Жемчак, А. Притуляк, К. Попович, Т. Бобечко, Ю. Гірняк, І. Гвіздь, Т. Оліяр; по 50 ц.: С. Олексик, Войтек, Мельник, С. Когут, Д. Дорош, М. Маковський, В. Піндур, О. Шалапій, М. Вербинський, Н. Бусько, Т. Юрків, Н. Повисюк, А. Сухарик, М. Петришин. Разом $41.69. З продажі відзначок $15.17. Разом $56.86.

Н. Д.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

Панахида по бл. п. Е. Коновальцеві.

Дня 28-го травня ц. р. відбулася в греко-католицькій церкві панахида за упокій бл. п. Е. Коновальця, на якій наступні вірні зложили пожертви на визвольну боротьбу: В. Матвіяс $2; по $1: Е. Ковальський, С. Винярський, Е. Криловський, А. Кінайлюк, Г. Кідонь, Т. Велигорський, Ю. Стех, І. Мечник, М. Комар, пані Молодович, М. Голубко, М. Бакуменко, П. Телевяк, А. Редьква; по 50 ц.: А. Ванько, М. Ящиняк; дрібними $3; з пушок за відзначки $5.41. Разом $25.41.

В. Матвіяс.

КЛІВЛЕНД, О.

З „шавер парти" панни Лежан зібрано $7 на визвольну боротьбу. Зложили по $1: Е. Купчак, М. Гальчишак, О. Купчик; по 50 ц.: М. Мальчок, Ф. Терлецька, П. Лежан, М. Голубець, С. Олексик, І. Лежан; П. Наконечний 25 ц.

ГАРТФОРД, КОНН.

З ювилею УЗХ-ОДВУ на поміч Січовикам.

Зложили по $1: о. С. Бандюк, пані С. Галичин, М. Ціжман, Е. Гамкевич, М. Савяк, М. Федишин, Е. Данилів, Е. Ботримен; дрібними $14.85. Наша членка Анна Медвідь подарувала ляльку, з котрої прийшло $6.30. З пушки А. Данилюка $1. П. Ю. Локоть зложив $1 на визвольну боротьбу. Разом $18.30.

Марія Курдина,
рек. секр. УЗХ-ОДВУ.

ГІТЛЕР

підчас недавнього приїзду до Берліну.

Вуйко.

— Шановний добродію, ви дуже схожі на мойого вуйка. Ті самі добродушні очі, ця сама елеґантна сива борідка. . .

— . . . Щож, у житті часом таке трапляється. . .

— Крім цього мій вуйко все мені позичав пять злотих.

ПАРИЖ У ФРАКАХ І ВЕЧОРОВИХ СУКНЯХ ПРИГЛЯДАВСЯ СМЕРТІ ВАЙДМАНА

У червні ц. р. згинув під ґільотиною славний, кількакротний убивник жінок, Вайдман. Його стратили на світанку на площі перед версайською вязницею Сен Пєр.

Убивник виявив до останніх хвилин спокій і повну рівновагу. Коли прокуратор у товаристві адвокатів засудженого і представників вязничної адміністрації ввійшов до келії, Вайдман уже не спав. Прокуратор прочитав традиційну формулу. Вайдман блідий, одначе зовсім спокійний, сказав:

— Я готовий. Я вас уже вчора ждав.

Засуджений відмовився від папіросок і тільки за намовою адвоката випив рум. Оборонець Вайдмана, виконуючи за дозволом прокуратора доручення рідні одної з жертв, покійної Ожін де Ковен, звернувся до Вайдмана з запитом, чи перед убивством він не посягнув на честь своєї жертви.

— Я говорив уже в суді й тепер повторюю: я не зробив у відношенні до Ожін де Ковен ні одного руху, не сказав ні одного слова, яке моглоб кинути тінь на її память.

Вайдмана відвели до канцелярії, щоб виконати останні формальності. Він вручив кожному зо своїх оборонців листа, в якому дякував за поміч. Опісля Вайдман вислухав у вязничній каплиці богослуження, висповідавсь і вручив священикові запечатаний пакет із проханням вложити його до могили. Що в пакеті було — невідомо. В кожному разі його прохання виконали.

Помічники ката вивели Вайдмана на вязничу площу в год. 4.30. Юрба, яка простояла при воротах цілу ніч, відкрила голови. Страчення тривало рівно 12 секунд. Тіло страченого відвезли на цвинтар під Версалем і поховали в могилі, що її з доручення рідні Вайдмана приготовлено напередодні смерти. На могилі нема ніякого напису і вона, згідно зо звичаєм, залишиться невідома.

Адвокат Джафері, який боронив Вайдмана, був зворушений спокоєм і зрівноваженням засудженого та виявленою покорою.

— Він жив, як потвора, але вмер як праведник — сказав після виконання смертного присуду до журналістів відомий адвокат, у якого в очах блестіли сльози.

Паризькі часописи підкреслюють ганебну поведінку юрби, яка до виконання смертного присуду поставилася як до театрального видовища. На площі перед вязницею стояли вже від півночі авта, що прибули з Парижа. Жінки були в вечорових сукнях, мужчини у смокінґах. Підчас страчення було теж чимало черні, одначе ріжниці в поведінці не було ніякої: всі жартували, сміялися і виявляли своє негодування з того приводу, що страчення відбулося годину пізніше.

Якась жінка передягнулася в мужеське вбрання та вмішалася в юрбу журналістів, щоб стояти якнайближче ґільотини. Її зловили самі репортери й передали поліції.

Дехто вибрався аж на дахи домів і щойно поліція була приневолена здіймати їх відти силою.

У той мент, коли помічники ката повалили Вайдмана на ґільотину, на площі зацарила мертва тиша. Якийсь батько, що привів свого малого сина, підніс його собі на плечі, щоб хлопчина краще бачив. Хлопець приглядався до страчення з великим зацікавленням і коли ніж ґільотини впав, скрикнув пискливим голосом на цілу площу:

— Готове!

Така то паризька юрба.

ДРАҐІША ЦВЕТКОВІЧ,

югославський премієр, що зреорґанізував міністерський кабінет, щоби приняти до нього кількох хорватів.

Боїться.

В пятій годині над ранком мають виконати присуд смерти на ґенґстері. На пів години перед екзекуцією засуджений гримає до дверей:

— Гей дозорець! До сто чортів! Негайно мусите дати мені інший сінник, бо мене на смерть загризуть блощиці.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

ФАРМА НА ПРОДАЖ АБО НА ОБМІНУ ЗА ДІМ. 150 акрів. Земля добра, без каміння. Подостатком дерева. Вода для риболовлі й купання. Положена в самому селі. Дім великий, новий, 8 комнат. Все модерне. Народня й вища школа в селі. Довкола багато фабрик. Велика барна на 13 коров. Всюди електричне освітлення. 202-4

Mr. KUZMA SUSECK,
P. O. Box 12, Central Village, Conn.

WM. TROYANOWSKY
Dealer in Frigidaire (Made by G. M.)
MAYTAG WASHERS, RADIOS.
SINGER'S SEWING MACHINES
SALES — SERVICE — REPAIRS
(Найтаньше направляє і продає.)
129 S. LEHIGH AVENUE,
Phone 376 R. — FRACKVILLE, PA.

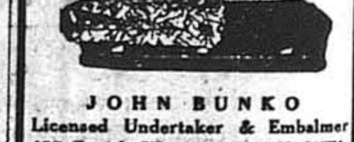
ЗАНЕДБАНІ ХРОНІЧНІ НЕДУГИ
доводять до безпотрібного терпіння.
Аналіза крови, лучі „Екс", аналіза сечі, медична екзамінація
ПО НИЗЬКІЙ ЦІНІ
запевняють удачну діягнозу.
Ревматичні стани, „Гей фівер", астма, клопоти відходової кишки, піхура, залоз і нирок лікується модерними способами. — ПОРАДА ДАРОМ.
DR. DERUHA
128 East 86th St., New York City.
Кожного дня від 10.—2. год. і від 4.—9. У неділі від 10.—2.
Осібна ждальня для жінок.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР
321 E. 18th STREET,
between 1st and 2nd Avenues,
NEW YORK, N. Y.
Tel. GRAMERCY 5-2410.
Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

МИРОН ЛИТВИН
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Без ріжниці, як далеко поза Нюарком. Вразі потреби телефонуйте до нас. Обслуга щира і чесна. — Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО
УКРАЇНСЬКИЙ УНДЕРТЕЙКЕР
заряджує погребами по ціні так низькій, як $150. Обслуга найкраща.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as $150
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 E. 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel. Melrose 5-6577

Перепросини.

— Я вчора назвав тебе гіпопотамом. Але тому, що я довідався, що ця скотина коштує кількадесять тисяч злотих, відкликую це слово.

ТАРЗАН І СЛОНОЛЮДИ

(68)

В той час, як пять львів гналися ззаду за Тарзаном, він рішив розправитись наперед із тим, що стояв перед ним. Передівсім Тарзан завважив, що лев дуже здивувався його тактикою, що він, замісць утікати, пустився йому назустріч. А здивування в звірів дуже скоро перемінюється в страх.

Стоячи напроти себе, вони міряли себе очима. Видно було що лев волів би якось із „честю" вийти з цієї ситуації, себто відійти собі. і з Тарзаном не боротись. Та він іще хвилю міряв Тарзана очима. Тепер Тарзан набрав повні груди повітря і з цілої сили заревів. Це було забагато для льва. Він обернувся і втік.

Тарзан миттю кинувся на дерево. А за кілька хвилин пять львів прибігли на те місце і піднесли свої голови вгору, до Тарзана. Недалеко від них стояв той лев, що перелякався Тарзана. В його очах був сором. Тому він не хотів прилучуватись до решти. Тарзан мало мав часу до страчення. Верхами дерев він пустився вперед.

Перескакуючи з верха на верх, він зблизився до столиці Атне, в якій була увязнена Ґонфаля. Він рішив увійти до столиці через північну браму, яка звичайно не була добре стережена. Всетаки там була небезпека, що світло місяця освітить його і його відкриють, ще заки він ускочить у столицю.